

ΓΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ-ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ-ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ Η Βιβλιοθήκη ΤΕΕ ως εργαλείο των μηχανικών

Στη συστηματική και επίπονη προσπάθεια ογδόντα χρόνων χρωστούν οι μηχανικοί το «χτίσιμο» μιας από τις πλέον εμπειριστατωμένες τεχνικές βιβλιοθήκες στην Ευρώπη. Σκαπανείς, όπως ο Κιτσίκης, ο Ρουσόπουλος ή ο Χριστοδουλίδης που άνοιξαν το δρόμο για την επίτευξη των σημερινών τεχνικών θαυμάτων, των κολοσσιαίων έργων και των αναπτυξιακών υποδομών, κατόνησαν πολύ νωρίς την αξία της τεκμηρίωσης των γνώσεων και ρίχτηκαν στην προσπάθεια αποθησαυρισμού συγγραμμάτων, τεχνολογιών κωδίκων και μελετών. Η Βιβλιοθήκη υπήρξε διαχρονικό και χρήσιμο εργαλείο του ΤΕΕ για να φέρει σε πέρας το δύσκολο έργο του τεχνικού σύμβουλου της Πολιτείας. Στη Βιβλιοθήκη επίσης θα στηρίζεται κάθε προσπάθεια προαγωγής της επιστήμης, με νέες ιδέες, καινούργια επιτεύγματα ή πρωτότυπες εφαρμογές. Το γνωρίζουν όσοι καταπιάνονται με κάτι μεγάλο. Αλλά και όσοι υπηρετούν με επάρκεια ένα σκοπό. Σκοπός της Βιβλιοθήκης του ΤΕΕ, είναι να εξαλείψει τον αποκλεισμό των... αν-οικονόμητων από την επιστημονική προσέγγιση, φέρνοντας κοντά σε όλους τον πλούτο της πληροφορίας.

Επιμελεια: Χριστοδουλος Γλυστρας

Χρηστικός & χρήσιμος τεχνικός εξοπλισμός

Το «ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΕΕ», με το σημερινό εκτεταμένο αφιέρωμα στη Βιβλιοθήκη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, επιχειρεί να φωτίσει τις δραστηριότητες, τους στόχους και τα επιτεύγματα, που μια ομάδα στελεχών του, οι εργαζόμενοι στη Μονάδα Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης, επιτελεί. Μηχανικοί και βιβλιοθηκονόμοι συνεργάζονται για να προσφέρουν τις υπηρεσίες που παρέχει η Βιβλιοθήκη στους Μηχανικούς, τους Φοιτητές, τους ερευνητές.

Όταν, τρία χρόνια μετά το νομοθετικό Διάταγμα (Ν. Δ 1/21 Νοέμβριου 1923, ΦΕΚ 338 Α) για την ίδρυση του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, μεταφέρθηκε στα γραφεία του, επί της οδού Ακαδημίας 54, η συλλογή βιβλίων και περιοδικών του Πολυτεχνικού Συλλόγου, το όραμα των διοικήσεων του ΤΕΕ για την ίδρυση και τη Λειτουργία Βιβλιοθήκης, έλαβε σάρκα και οστά. Οι προσπάθειες όμως να οργανωθεί ενήμερη, σύγχρονη Βιβλιοθήκη για την διάδοση του Τεχνικού βιβλίου, μόλις άρχιζαν. Ακόμα συνεχίζονται, ίσως όχι πάντα με τη ζέση που οι καιροί και οι ανάγκες απαιτούν, ή έστω, περιοριζόμενες συχνά –πυκνά από τα εμπόδια, που οι οικονομικές συγκυρίες επιβάλλουν.

Το απόσπασμα από τα Τεχνικά Χρονικά της 1ης Ιανουαρίου 1934, όπου αναφέρεται η «δημιουργία ωραιότητας και άνετου αναγνωστηρίου» αλλά και η πρόθεση «της Διοικήσεως να εξαντλήσει όλην την οικονομικήν δυναμικότητα του Επιμελητηρίου δια να συντελέσει εις τον πλουτισμόν της Βιβλιοθήκης», αντικατοπτρίζει τη σημασία και το σεβασμό στην αξία της Πληροφορίας. Της Πληροφορίας, που συνθέτει τη Γνώση, η οποία με τη σειρά της, είναι συστατικό στοιχείο δύναμης.

Δεν είναι συμπτωσιακό φαινόμενο η παρακμή των πολυπληθών Αυλικών Συμβουλιών, που απαρτίζονταν από διάσημους σοφούς στρατευμένους στην υπηρεσία του Μονάρχη, λίγο μετά την άνθιση των πρώτων Βιβλιοθηκών, κατά τη διάρκεια της τελευταίας, πριν το Χριστό, χιλιετηρίδας. Όπως δεν είναι σύμπτωση η επανεμφάνιση τους στα μαύρα Μεσαιωνικά χρόνια, τότε που η Γνώση ήταν αμάρτημα για όλους πλην του ανώτατου Κλήρου. Ο οποίος ενέμετο κατά το δοκούν την Παγκόσμια Γραμματεία, αυξάνοντας την Ισχύ του και κατατροπώνοντας κάθε αμφισβητία της, με μέσα και επιχειρήματα που δανειζόταν από τα ...βλάσφημα βιβλία, που εν κρυπτώ αναπαράγονταν στα μοναστήρια – βιβλιοθήκες.

Βέβαια, οι Μηχανικοί των αρχών του 20ού αιώνα, όπου ανθούσε ο εγκυκλοπαιδισμός και ο έρωτας για τα θαυμαστά επιτεύγματα των νέων τεχνολογιών, ήσαν εξέχοντα και εκτιμητέα πρόσωπα στη μεταπρατική –και τότε –ελληνική κοινωνία. Ήταν το έργο τους, η επιστημοσύνη τους και η φιλεργία τους, που ενστάλαζε τον σεβασμό των συμπολιτών τους. Και ήταν αδήριτη ανάγκη τους να συνεχίσουν να πληροφορούνται τις προόδους που δυστυχώς σε άλλες, πιο προοδευμένες τεχνολογικά χώρες, επιτελούνταν.

Εν τινι μέτρω, οι παράμετροι δεν άλλαξαν πολύ. Επιπρόσθετα όμως, η παγκοσμιοποίηση και η ανάγκη ταχύτατης αφομοίωσης των επιστημονικών –τεχνολογικών επιτευγμάτων, καθιστά σχεδόν υποχρεωτική την, δια της ενημέρωσης, επιμόρφωση. Με όλες τις πληροφορίες.

Ταξινομημένες, προσβάσιμες, ανακτήσιμες, όπως ο χρήσιμος τεχνικός εξοπλισμός. Που περιμένει το χρήστη, σοφά τοποθετημένος, σε ελκυστική εργαλειοθήκη. Τη Βιβλιοθήκη.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Σήμερα η βιβλιοθήκη του ΤΕΕ καταλαμβάνει πάνω από 1500 τετραγωνικά μέτρα και είναι εγκατεστημένη σε δύο κτίρια: Στην οδό Λέκκα 23-25, όπου κυρίως στεγάζονται οι υπηρεσίες της και στην οδό Σόλωνος 53 και Σίνα, όπου λειτουργεί τμήμα της συλλογής περιοδικών. Το βιβλιοστάσιο, αριθμεί πάνω από 58.000 τίτλους βιβλίων (την 7η Ιουλίου 2004, ο τελευταίος τίτλος που καταχωρίστηκε, είχε αριθμό 58.042) ενώ υπάρχουν 4.500 φυλλάδια. Στο επιστημονικό έργο του ΤΕΕ, η αρίθμηση είχε φτάσει την ίδια ημερομηνία, στον δις χιλιοστό τρίτο (2003) τίτλο.

Στα 98 χρόνια που πέρασαν από την απόκτηση της «ενδιαφέρουσας συλλογής του Πολυτεχνικού Συλλόγου», που ο ακριβής αριθμός των τίτλων της δεν είναι γνωστός, υπάρχουν τα εξής ενδεικτικά στοιχεία: Το 1931, αγοράστηκε έναντι 30.000 δρχ. η βιβλιοθήκη του Κονοπισσόπουλου, ενώ ένα χρόνο αργότερα, το 1932, αγοράστηκαν 700 τόμοι της βιβλιοθήκης Λουδοβίκου Σνάιδερ. Το 1933 υπάρχουν ταξινομημένοι, 5.500 τόμοι στη Βιβλιοθήκη του ΤΕΕ. Στο υπ' αριθμ. 1530 τεύχος του Ενημερωτικού Δελτίου ΤΕΕ, με ημερομηνία «22 –29 Αυγούστου 1988», υπάρχει ειδικό αφιέρωμα στη Βιβλιοθήκη, όπου αναφέρεται ότι η Βιβλιοθήκη περιείχε, τότε, Βιβλία και φυλλάδια: 43.000. Περιοδικά: 1.000 τίτλους. Μελέτες, Συνέδρια, Σεμινάρια και λοιπό Επιστημονικό Έργο ΤΕΕ: 1.000 τίτλους Συνολικά, όπως αναφέρεται στο ίδιο ειδικό αφιέρωμα, «σήμερα η βιβλιοθήκη διαθέτει 5.000 θέματα».

Στον περυσινό Οργανισμό του ΤΕΕ, η Βιβλιοθήκη εμφανίζεται ως «Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης». Η Διεύθυνση αυτή, είναι η συνέχεια της «Μονάδας Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης» που συντομογραφείται ως ΤΕΠ, και προέκυψε από τη συνένωση της Βιβλιοθήκης με το Τμήμα Τεκμηρίωσης, το οποίο ιδρύθηκε το 1976. Η ΤΕΠ οργανώθηκε με απόφαση της διοικούσας Επιτροπής το 1983 και περιελάμβανε, τότε, και το Τμήμα Τυποποίησης, που σύμφωνα με τον καινούργιο Οργανισμό, υπάγεται πλέον σε άλλη Διεύθυνση, χωρίς όμως να σταματήσει η συνεργασία σε τομείς που επικαλύπτονται, όπως η εξυπηρέτηση των χρηστών με αρχειακό υλικό. Η Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης, απαρτίζεται από τρία τμήματα:

Τμήμα Βιβλιοθήκης: Το τμήμα αυτό, ασχολείται με τεχνικές εργασίες διαχείρισης βιβλίων (παραγγελία, απόκτηση, καταλογογράφηση, ταξινόμηση, συντήρηση), αλλά και με τη συνεργασία με τις βιβλιοθήκες των περιφερειακών τμημάτων ΤΕΕ. Επιλέγεται, αποκτάται, καταλογογραφείται, ταξινομείται υλικό εκτός ΤΕΕ, δίνοντας ιδιαίτερη σημασία - τόσο στην επιλογή, όσο και στην επεξεργασία και διατήρηση του υλικού - στα ενδιαφέροντα του ΤΕΕ και των μηχανικών. Υπάρχει διαρκής συνεργασία με τις βιβλιοθήκες των περιφερειακών τμημάτων και παρέχεται κάθε υποστήριξη που ζητείται για την οργάνωσή τους.

Τμήμα Τεκμηρίωσης: Ασχολείται με την απόκτηση, τεκμηρίωση, καταλογογράφηση και την διαχείριση έργου ΤΕΕ, καθώς και την καθιέρωση τεχνικής ορολογίας. Συγκεντρώνεται, τεκμηριώνεται και φυλάσσεται όλο το έργο του ΤΕΕ (μελέτες ομάδων εργασίας και επιτροπών, συνέδρια, σεμινάρια, ημερίδες, διαλέξεις, Τεχνικά Χρονικά, Ενημερωτικό Δελτίο, αφίσες), ώστε να είναι δυνατή η ανεύρεσή του οποτεδήποτε ζητηθεί και με διάφορους τρόπους.

Τμήμα Αρχείων & Πληροφόρησης: παρέχει υπηρεσίες στους χρήστες (εξυπηρέτηση, δανεισμός, πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων, παραγγελία άρθρων περιοδικών και διαδανεισμός) ενώ ασχολείται με την διαχείριση περιοδικών, με νέες ελληνικές βάσεις δεδομένων, με αξιοποίηση αρχειακών συλλογών ΤΕΠ, διαχείριση του συστήματος πληροφορικής ΤΕΠ.

Στατιστικά Στοιχεία του 2003

Υπάρχει συνεχής ζήτηση υπηρεσιών από απομακρυσμένους χρήστες, τόσο από την Αθήνα, όσο και από την περιφέρεια, ενώ η χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου γίνεται όλο και πιο συχνή. Επίσης, γίνεται ευρεία χρήση της υπηρεσίας αίτησης για δανεισμό υλικού από τις βιβλιοθήκες του ΤΕΕ, χρησιμοποιώντας απευθείας τη σχετική δυνατότητα που παρέχει το σύστημα της βιβλιοθήκης. Έτσι, τα αιτήματα με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ανήλθαν στα 260 το

2003 και με τηλεομοιότυπο από την περιφέρεια στα 70, ενώ επί πλέον καταγράφηκαν και 103 αιτήματα με τηλεομοιότυπο από τα περιφερειακά τμήματα. Σημειώνεται πάντως, ότι ο πραγματικός αριθμός αιτημάτων είναι μεγαλύτερος, δεδομένου ότι πολλά αιτήματα διατυπώνονται τηλεφωνικά και δεν καταγράφονται.

Ο αριθμός των επισκεπτών για το 2003, όπως προκύπτει από το βιβλίο επισκεπτών στο οποίο υπογράφουν (χωρίς όμως να καταγράφονται όλοι), ανήλθε στους 5700 και κατανεμήθηκε ως εξής: μηχανικοί: 2840, φοιτητές: 1850, άλλοι: 1010. Η κατανομή στους μηχανικούς κατά ειδικότητα (όπως την σημείωσαν στο βιβλίο επισκεπτών) ήταν: Πολιτικοί 880, Αρχιτέκτονες 680, Μηχανολόγοι 485, Χημικοί 285, Ηλεκτρολόγοι 270, Τοπογράφοι 115, Μεταλλειολόγοι 60, Ναυπηγοί 35, Ηλεκτρονικοί 30.

Οι δανεισμοί, όπως φαίνονται από το αυτοματοποιημένο σύστημα, ήταν συνολικά για όλες τις βιβλιοθήκες ΤΕΕ 9197 (το ηλεκτρονικό σύστημα δανεισμού χρησιμοποιείται προς το παρόν μόνο από 3 περιφερειακές βιβλιοθήκες). Από τους δανεισμούς αυτούς, οι 7713 έγιναν από την ΤΕΠ - οι 6660 αφορούσαν βιβλία και οι 1053 έργα ΤΕΕ (συχνά για το έργο ΤΕΕ γίνονται μόνο φωτοτυπίες συγκεκριμένων εισηγήσεων, οπότε δεν δανείζεται ολόκληρο το αντίτυπο και έτσι δεν καταγράφεται στον κανονικό δανεισμό).

Κατατάσσοντας θεματικά τους δανεισμούς 2003, παρατηρείται ότι 1718 δανεισμοί αφορούσαν Αρχιτεκτονική και Τέχνες γενικά, 1430 αφορούσαν θέματα πολιτικών μηχανικών, 680 θέματα Μηχανολόγων γενικά, 572 Οικοδομική – Κτίρια, 560 Χωροταξία-Πολοδομία, 543 Θέματα περιβάλλοντος, 412 Μεταφορές-Συγκοινωνιακά, 358 Πληροφορική (όχι τεχνική υπολογιστών), 353 Τεχνολογία υλικών, 244 Χημική τεχνολογία, 218 Διοίκηση, κ.λπ. Σημειώνεται, πάντως, ότι οι αριθμοί αυτοί αφορούν τον κανονικό δανεισμό (15 ημέρες ή και 30 ημέρες με ανανέωση), ενώ υπάρχει σημαντική ζήτηση για βραχύ δανεισμό (φωτοτυπίες και επιστροφή αυθημερόν) που δεν καταγράφεται στο αυτοματοποιημένο σύστημα.

Σημαντική είναι επίσης η ζήτηση από άλλες βιβλιοθήκες άρθρων από περιοδικά της βιβλιοθήκης ΤΕΕ, στο πλαίσιο του Δικτύου ελληνικών επιστημονικών βιβλιοθηκών που συντονίζεται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, καθώς και η ζήτηση άρθρων από τη Βρετανική Βιβλιοθήκη, ενώ το 2003 ξεκίνησε και η δυνατότητα δανεισμού βιβλίων από τη Βρετανική Βιβλιοθήκη για λογαριασμό χρηστών. Το κόστος για τις παραπάνω υπηρεσίες βαρύνει τους χρήστες.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΤΕΠ

Οι δραστηριότητες της βιβλιοθηκονομικής μονάδας οφείλουν να μην αφίστανται από το έργο το οποίο πρέπει αυτή να παρέχει στο πλαίσιο των υπηρεσιών που από το διπλό του ρόλο, είναι υποχρεωμένο να επιτελεί το Τεχνικό Επιμελητήριο. Και ο διπλός αυτός ρόλος του ΤΕΕ, έγκειται στο ότι είναι, ο επαγγελματικός φορέας των μηχανικών, αλλά και ο Τεχνικός Σύμβουλος της Πολιτείας. Σύμφωνα με το στόχο της ΤΕΠ, όπως προσδιορίζεται από το οργανόγραμμά της: Πρωταρχικός στόχος είναι από τη μια η διατήρηση και αξιοποίηση της κληρονομιάς που παράγει το ίδιο το ΤΕΕ και τα μέλη του και από την άλλη η εξυπηρέτηση των πληροφοριακών αναγκών του ΤΕΕ και των μελών του. Το δεύτερο σκέλος καλύπτουν οι κλασσικές λειτουργίες των 3 τμημάτων της ΤΕΠ αλλά και τα αποτελέσματα των εργασιών που αφορούν το πρώτο σκέλος.

Το Τμήμα Τεκμηρίωσης είναι η υπηρεσία που ασχολείται εξειδικευμένα και αναλυτικά με το έργο του ΤΕΕ. Συγκεντρώνει, αρχειοποιεί και διατηρεί όλο το έργο, αποδελτιώνει το Ενημερωτικό Δελτίο ΤΕΕ και παρέχει άμεση εξυπηρέτηση στη Διοίκηση, τις υπηρεσίες, τις επιτροπές και τις Ομάδες εργασίας του ΤΕΕ. Εξασφαλίζει, έτσι, άμεση ανάκτηση των ζητούμενων στοιχείων, ενισχύοντας και υποστηρίζοντας το Συμβουλευτικό έργο του ΤΕΕ. Η βιβλιοθήκη του ΤΕΕ είναι μία από τις σημαντικότερες τεχνικές βιβλιοθήκες της χώρας. Είναι ανοικτή σε κάθε ενδιαφερόμενο τόσο για επιτόπου ανάγνωση, όσο και για δανεισμό. Εκτός από τους επισκέπτες, εξυπηρετούνται και όσοι επικοινωνούν, με επιστολή, τηλεφώνημα ομοιοτυπία (fax), e-mail, ή άλλο μέσον. Οι πόρτες της Βιβλιοθήκης άνοιξαν για το κοινό μετά το 1974, οπότε πολλαπλασιάστηκε το προσωπικό της με βιβλιοθηκονόμους τεχνικούς και άλλους επιστήμονες, πλην των μηχανικών. Οι αναγνώστες μπορούν από τότε, να πλησιάζουν τα ράφια να φυλλομετρούν τα βιβλία και να τα διαβάζουν επιτόπου σε άνετα αναγνωστήρια. Εκτός από τη Διοίκηση και τα άλλα όργανα του ΤΕΕ και, φυσικά, τους μηχανικούς – μέλη του, χρήστες της βιβλιοθήκης είναι, καθηγητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, φοιτητές, ερευνητές, επιστήμονες άλλων ειδικοτήτων, σύλλογοι, δημόσιοι υπάλληλοι και ιδιωτικοί φορείς από το Κέντρο και την Περιφέρεια.

Η βιβλιοθήκη είναι δανειστική. Δικαίωμα δανεισμού έχουν όλοι όσοι το επιθυμούν, αρκεί να επιδείξουν την ταυτότητά τους. Ο κάθε χρήστης μπορεί να δανειστεί έως δύο έντυπα, είτε

αυτά είναι βιβλία είτε είναι μελέτες του ΤΕΕ. Ο δανεισμός μπορεί να διαρκέσει δύο εβδομάδες και σε περίπτωση που ο χρήστης επιθυμεί, μπορεί να παραταθεί για δύο ακόμη εβδομάδες. Προϋπόθεση όμως της ανανέωσης, είναι να μην υπάρχει κράτηση από άλλο χρήστη. Σε περίπτωση που το έντυπο ζητηθεί κατά τη διάρκεια της ανανέωσης, ο χρήστης είναι υποχρεωμένος να το επιστρέψει, ευθύς μετά την ειδοποίησή του από το προσωπικό. Σε τακτά διαστήματα αποστέλλονται ειδοποιήσεις σε όσους δεν επέστρεψαν εγκαίρως τα βιβλία που δανείστηκαν. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, ο χρήστης δεν έχει δικαίωμα δανεισμού για χρόνο ισόποσο με τον χρόνο καθυστέρησης.

Οι χρήστες από την επαρχία που δεν είναι μέλη του ΤΕΕ, μπορούν να τηλε-εξυπηρετηθούν, μόνο όσο αφορά την πληροφόρησή τους για το υλικό που διαθέτει η βιβλιοθήκη και για τη διαθεσιμότητά του. Αντίθετα, για τα μέλη, έχει ληφθεί πρόνοια, ώστε ο δανεισμός να επιτευχθεί, ανεξάρτητα από την απόσταση. Αρκεί να στείλουν το αίτημά τους με ομοιοτυπία, ή με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (fax ή e-mail) και μαζί με τα στοιχεία τους, φωτοαντίγραφο της ταυτότητάς τους. Θα λάβουν τότε με το ταχυδρομείο το -ή τα - βιβλία που ζήτησαν. Σε περίπτωση που ο χρόνος επείγει, η ΤΕΠ, αναλαμβάνει να στείλει με κούριερ τα βιβλία, με έξοδα, όμως, του αιτούντος χρήστη.

Δημιουργία βάσης δεδομένων για κτίρια σε δομή Unimarc Η Αρχιτεκτονική και το ΤΕΕ

Σε άμεση σχέση με τον πολιτισμό και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε τόπου, το δομημένο περιβάλλον, αντικατοπτρίζει την οικονομική, κοινωνική και πολιτική κατάσταση και το επίπεδο κάθε εποχής. Εξεταζόμενο από άλλη πλευρά, έχει άμεση σχέση με τα ίδια τα άτομα ως ξεχωριστές οντότητες και ως μέλη κοινωνικών ομάδων, καθώς καλύπτει τις φυσικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές τους ανάγκες. Ταυτοχρόνως, αντικατοπτρίζει τόσο τις ανάγκες αυτές όσο και τις επιθυμίες και το πολιτισμικό επίπεδο των ατόμων αυτών.

Το δομημένο περιβάλλον καταυγάζει ακόμα, το επίπεδο επιστημονικής, κοινωνικής και επαγγελματικής συνέπειας των δημιουργών του, κατά μείζονα δε λόγο, των σχεδιαστών - δημιουργών, των αρχιτεκτόνων. Σημαντική είναι η συμβολή και των φυσικών δημιουργών, που ο ρόλος τους ακόμα και σήμερα είναι καθοριστικός. Βέβαια παλαιότερα, προικισμένοι μαστόροι (ας μη ξεχνάμε ότι η λέξη «μάστορας» επέστρεψε στην Ελλάδα ως χρησιδάνειο της Λατινικής «maister», που σημαίνει «καλώς γνωρίζων», από την ελληνικότατη «μύστης», εκ του «μυστήριον», «μυούμαι –μύω», με το ίδιο ακριβώς περιεχόμενο) της πέτρας, του μαρμάρου, του μετάλλου, του πηλού και του ξύλου, μας έδωσαν πολύ αξιόλογα έργα της ανθρώπινης δημιουργίας.

Για το Τεχνικό Επιμελητήριο, η αρχιτεκτονική και γενικότερα το δομημένο περιβάλλον είναι ένα από τα βασικά ενδιαφέροντα τόσο των μελών του από επαγγελματική και επιστημονική άποψη, όσο και του ίδιου του φορέα ως θεσμοθετημένου τεχνικού συμβούλου και ως επαγγελματικού φορέα των Ελλήνων μηχανικών. Ένα μεγάλο μέρος της συλλογής της Βιβλιοθήκης του αποτελείται από υλικό που αφορά συναφή θέματα. Η συλλογή περιοδικών μάλιστα είναι από τις καλύτερες στις ελληνικές βιβλιοθήκες. Περιέχει μεγάλο αριθμό τίτλων βιβλίων και στην καταγραφή των στατιστικών στοιχείων επισκεπτών και χρήσης του υλικού, οι αρχιτέκτονες και η αρχιτεκτονική αντίστοιχα είναι από τις πιο «δημοφιλείς» θεματικές ομάδες. Με αφητηρία τα πολλά αιτήματα των χρηστών της Βιβλιοθήκης για πληροφορίες γύρω από συγκεκριμένα κτίρια και επειδή, παρά το ότι οι σχετικές πηγές στη Βιβλιοθήκη είναι πολλές, ο εντοπισμός των συγκεκριμένων, κάθε φορά, πληροφοριών ήταν δύσκολος (χρησιζόταν ψάξιμο στα ευρετήρια και στα περιεχόμενα κάθε βιβλίου, χωριστά) αλλά και επειδή δεν υπήρχε σχετική υλοποίηση στα ελληνικά δεδομένα, αποφασίστηκε η δημιουργία βάσης δεδομένων, όπου θα γίνεται η καταγραφή κάθε κτιρίου, με τα στοιχεία του δημιουργού – αρχιτέκτονα, της εποχής που δημιουργήθηκε, της διεύθυνσης που βρίσκεται, των αρχιτεκτονικών και λοιπών μορφολογικών στοιχείων που το περιγράφουν. Για κάθε κτίριο, θα υπάρχει σύντομη περιγραφή των αρχιτεκτονικών χαρακτηριστικών του, θεματικοί όροι, ο αρχιτεκτονικός ρυθμός, οι βιβλιογραφικές πηγές από τις οποίες αντλήθηκαν οι πληροφορίες αυτές, καθώς και ψηφιοποιημένες εικόνες.

Η εργασία επικεντρώνεται στα κτίρια που υπάρχουν στην Ελλάδα και που περιέχουν ρόλο καταγραφής μιας εποχής, μιας τεχνοτροπίας, ενός ρυθμού, μιας ανάγκης (κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής ή και προσωπικής). Ενδιαφέρει η καταγραφή και παρουσίαση των κτιρίων αυτών καθώς και των σχεδιαστών τους, των αρχιτεκτόνων. Τα τελευταία χρόνια, ευτυχώς, υπάρχει μία τάση και μία διάθεση συγκέντρωσης και προβολής της κληρονομιάς του τόπου.

Η αρχιτεκτονική στην Ελλάδα έχει να παρουσιάσει σημαντικό αριθμό δημιουργών, οι οποίοι

ώθησαν τον τομέα αυτό και συνέβαλαν στην ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της χώρας.

Τα κτίρια μαρτυρούν με τον πιο εύγλωττο τρόπο την εποχή που δημιουργήθηκαν με όλα τα χαρακτηριστικά, τις κοινωνικές, οικονομικές, πολιτικές συνθήκες που ισχύουν κάθε φορά, τις ανάγκες που καλούνταν να καλύψουν. Ας πάρουμε για παράδειγμα τις προσφυγικές πολυκατοικίες της Λεωφόρου Αλεξάνδρας στην Αθήνα, που κτίστηκαν μετά τη μικρασιατική καταστροφή προκειμένου να στεγάσουν μεγάλο μέρος των προσφύγων που ήλθαν στην πόλη. Ο ρυθμός των κτισμάτων αυτών είναι το Bauhaus, που εκείνη την εποχή αναπτυσσόταν. Αρχιτέκτων των πολυκατοικιών αυτών ήταν ο Κίμων Λάσκαρις, Το ενδιαφέρον για τέτοιου είδους καταγραφές είναι παγκόσμιο, και μπορεί κανείς ανατρέχοντας στο Διαδίκτυο να βρει ενδιαφέροντα συστήματα κτιρίων. Μερικά από αυτά είναι τα παρακάτω συστήματα τα οποία εμφανίζονται στο Διαδίκτυο

* The Great Buildings Collection (<http://www.greatbuildings.com/>)

* Cities and Buildings Database (<http://content.lib.washington.edu/cities/>)

* The Treasury Building Profil – Melbourne (<http://www.walkingmelbourne.com/building-profile.php?ID=8>)

* Sustainable Building Information System (<http://www.sbis.info/database/dbsearch/buildingsearch.jsp>)

Στοιχεία δεδομένων

Αφού καθορίστηκαν οι συγκεκριμένες απαιτήσεις, ενώ ελήφθησαν υπόψη και αντίστοιχες ξένες εφαρμογές, σχεδιάστηκε η βάση δεδομένων, η οποία θα έπρεπε να περιέχει τα παρακάτω στοιχεία δεδομένων:

Ονομασία κτίσματος Δημιουργός Φορέας Διεύθυνση Περίοδος μελέτης/ κατασκευής Κείμενο Αρχιτεκτονικός ρυθμός Φυσικό πρόσωπο Συλλογικό όργανο Θεματικοί όροι Πόλη Γεωγραφικοί όροι Ονομασίες οδών Υλικό κατασκευής Βιβλιογραφική πηγή

Στην ονομασία, δίνουμε την ονομασία με την οποία είναι πιο γνωστό το κτίσμα, έχουμε όμως τη δυνατότητα να δώσουμε και εναλλακτική ονομασία, ανάλογα με τις ονομασίες που βρίσκουμε στις πηγές. Παράλληλα, γίνεται απόδοση και στην αγγλική. Για παράδειγμα, η μπλε πολυκατοικία στα Εξάρχεια έχει ονομασίες «μπλε πολυκατοικία» και «πολυκατοικία Αντωνόπουλου».

Δημιουργός είναι βασικά ο αρχιτέκτονας, εάν όμως υπάρχουν στοιχεία και για άλλους συντελεστές, αυτά καταχωρίζονται και καθορίζεται ο ρόλος τους. Είναι επαναλαμβανόμενο. Φορέας είναι το συλλογικό όργανο που έχει την ευθύνη δημιουργίας (μελέτης ή/και κατασκευής). Για παράδειγμα, εάν ένα κτίσμα χαρακτηρίζεται από ένα γνωστό γραφείο μελετών, ανεξάρτητα εάν αναφέρονται ή όχι φυσικά πρόσωπα, τότε αυτό καταχωρίζεται. Για παράδειγμα «Γραφείο Δοξιάδη». Διεύθυνση είναι η ακριβής (κατά το δυνατόν) διεύθυνση του κτίσματος. Για παράδειγμα: Βασιλίσσης Σοφίας 15.

Περίοδος μελέτης/ κατασκευής είναι το έτος ή η χρονική περίοδος που έγινε η μελέτη ή και η κατασκευή του κτιρίου.

Στο κείμενο περιέχεται σύντομη περιγραφή των αρχιτεκτονικών και άλλων μορφολογικών χαρακτηριστικών του κτιρίου, η σύνδεση με την εποχή του και η σημασία του, τόσο από αρχιτεκτονικής, όσο και από κοινωνικής και ιστορικής άποψης.

Ο Αρχιτεκτονικός ρυθμός χαρακτηρίζει το συγκεκριμένο κτίριο, όπως καταγράφεται στις πηγές που χρησιμοποιούνται.

Φυσικό πρόσωπο ως θέμα είναι η αναφορά σε συγκεκριμένα άτομα για τα οποία χρειάζεται να γίνει ειδική μνεία. Για παράδειγμα: Πικιώνης, Le Corbusier.

Συλλογικό όργανο είναι ο φορέας που σχετίζεται και μπορεί να αφορά τη χρήση ή άλλα στοιχεία. Παράδειγμα: Νοσοκομείο Σωτηρία, Εθνική Τράπεζα.

Θεματικοί όροι είναι οι λέξεις κλειδιά που δίνουν τις χρήσεις ή άλλα στοιχεία του κτίσματος. Είναι επαναλαμβανόμενο.

Πόλη είναι η πόλη στην οποία βρίσκεται το κτίριο, όπου δίνεται ταυτόχρονα και ο νομός, προκειμένου να υπάρξει δυνατότητα συγκέντρωσης κτιρίων μιας ευρύτερης περιοχής.

Γεωγραφικοί όροι είναι οι περιοχές μέσα στην πόλη που βρίσκεται το κτίριο, συνοικία κλπ. Για παράδειγμα: Εξάρχεια, Κηφισιά.

Οδός είναι οι δρόμοι στους οποίους βρίσκεται το κτίριο, όπου σε παρένθεση καταχωρίζεται και η περιοχή). Για παράδειγμα: Λεωφόρος Αλεξάνδρας, Οδός Τρικούπη (Κηφισιά). Μπορεί να είναι επαναλαμβανόμενο (όταν το κτίριο βρίσκεται στη συμβολή δύο δρόμων).

Στο Υλικό κατασκευής καταχωρίζονται τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή του

κτιρίου. Είναι επαναλαμβανόμενο.

Η Βιβλιογραφική πηγή περιέχει τα βιβλιογραφικά δεδομένα που περιγράφουν κάθε πηγή που χρησιμοποιείται και με βάση τα οποία μπορεί να γίνει ο εντοπισμός στη Βιβλιοθήκη του ΤΕΕ (τίτλος, συγγραφέας, εκδότης, έτος έκδοσης, σελίδες, τόμος, τεύχος, αριθμός εισαγωγής, ταξιθετικός αριθμός κλπ, ανάλογα με το είδος της πηγής).

Υπηρεσίες της Μονάδας Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης στο Διαδίκτυο

Παρακάτω παρατίθενται πολύ σύντομα πληροφορίες σχετικά με μερικές υπηρεσίες της Μονάδας Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης, στις οποίες μπορεί να έχει κανείς πρόσβαση μέσω του Διαδικτύου.

1. Η ιστοσελίδα της Μονάδας. Από εδώ, μπορεί κανείς να έχει γενικές πληροφορίες για τη λειτουργία της Μονάδας, αλλά και συνδέσεις σε άλλες χρήσιμες σελίδες όπως είναι ο κατάλογος Τεχνικών Οδηγιών (ΤΟΤΕΕ) και Ευρωκωδίκων, πρόσβαση σε ηλεκτρονικά περιοδικά (περιεχόμενα ή/και πλήρες κείμενο), συνδέσεις με χρήσιμες σελίδες εκτός ΤΕΕ, πρόσβαση σε καταλόγους άλλων ελληνικών βιβλιοθηκών μέσω Διαδικτύου. Επίσης, υπάρχει σύνδεση σε σελίδες σχετικές με τα Ολυμπιακά Έργα.
 2. Η σελίδα της Τυποποίησης παρουσιάζει τις δραστηριότητες του Γραφείου Τυποποίησης και των αντίστοιχων Τεχνικών Επιτροπών, ενώ περιέχει επίσης λεπτομερή κατάλογο θεματικών τομέων της Διεθνούς Ταξινόμησης Προτύπων ICS.
 3. Η σελίδα Ευρωπαϊκή Τεκμηρίωση παραπέμπει σε χρήσιμες σελίδες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αναζήτηση στην ευρωπαϊκή Νομοθεσία και σε άλλα επίσημα έγγραφα της ΕΕ, ερευνητικά προγράμματα, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κ.ά.
 4. Ο κατάλογος όλων των βιβλιοθηκών ΤΕΕ είναι στη διεύθυνση: <http://opac.tee.gr/>. Από εδώ, μπορεί κανείς να αναζητήσει σε όλες τις βιβλιοθήκες ΤΕΕ (Αθήνας και περιφερειακών τμημάτων) ταυτόχρονα ή να επιλέξει μία από τις επί μέρους βιβλιοθήκες / συλλογές όπως εμφανίζονται στην επόμενη σελίδα. Οι δυνατότητες που παρέχονται μέσα από το συλλογικό κατάλογο είναι: αναζήτηση, αποθήκευση σε αρχείο, εκτύπωση ή αποστολή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο επιλεγμένων εγγραφών. Επίσης, όσοι ενδιαφέρονται να ζητήσουν συγκεκριμένο υλικό της Βιβλιοθήκης, μπορούν να το ζητήσουν απ' ευθείας στην ηλεκτρονική διεύθυνση της Μονάδας tee-lib@tee.gr
 5. Από την ίδια διεύθυνση <http://opac.tee.gr/>, γίνεται πρόσβαση στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη ΤΕΕ. Εδώ, περιλαμβάνονται μελέτες, εισηγήσεις, άρθρα Τεχνικών Χρονικών και λοιπό έργο ΤΕΕ που υπάρχει σε ψηφιακή μορφή. Το έργο υπάρχει σε μορφή pdf και μπορεί να ανακτηθεί το πλήρες κείμενο, αρκεί να έχει εγκατασταθεί το πρόγραμμα Acrobat Reader στον τοπικό υπολογιστή.
 6. Επίσης, μέσω <http://opac.tee.gr/>, μπορείτε να γίνει αναζήτηση ειδικότερα στα Τεχνικά Χρονικά (Επιστημονική Έκδοση) από το 1981 μέχρι σήμερα. Σημειώνεται ότι για τα άρθρα από το 1997 που άρχισε η ψηφιακή έκδοση από το Γραφείο Εκδόσεων ΤΕΕ, υπάρχει δυνατότητα ανάκτησης του πλήρους κειμένου, με απ' ευθείας σύνδεση μέσω του συστήματος Βιβλιοθήκης με την αντίστοιχη σελίδα των Τεχνικών Χρονικών.
 7. Από την ίδια διεύθυνση <http://opac.tee.gr/>, μπορεί να γίνει αναζήτηση και στο Ενημερωτικό Δελτίο ΤΕΕ.
 8. Στην ίδια διεύθυνση <http://opac.tee.gr/>, γίνεται αναζήτηση στον Κατάλογο Περιοδικών για να εντοπισθούν συγκεκριμένοι τίτλοι περιοδικών που τυχόν υπάρχουν στη συλλογή της Βιβλιοθήκης.
 9. Κτίρια Αττικής. Στη βάση δεδομένων αυτή, η οποία είναι προσβάσιμη στην παραπάνω διεύθυνση επίσης, ανακτώνται πληροφορίες για κτίρια της Αθήνας και ευρύτερα της Αττικής, όπως έχουν καταγραφεί σε εκδόσεις (βιβλία, περιοδικά κλπ) που βρίσκονται στη Βιβλιοθήκη.
 10. Κάστρα Δυτικής Κρήτης. Στην ίδια διεύθυνση αναζητώνται πληροφορίες για παλαιά κτίσματα που βρέθηκαν στους νομούς Χανίων και Ρεθύμνου, όπως καταγράφηκαν σε έρευνα του Ινστιτούτου Φρουριών και Κάστρων, κατά τη δεκαετία του 70. Έχουν ψηφιοποιηθεί σε μορφή pdf τα ερωτηματολόγια που έστειλαν στο Ινστιτούτο οι πρόεδροι των κοινοτήτων των δύο νομών.
- Για όλα τα παραπάνω είναι δυνατή η ενιαία αναζήτηση από οποιονδήποτε χρήστη του Διαδικτύου, χρησιμοποιώντας διάφορα κριτήρια, όπως συγγραφέας, τίτλος, θέμα, έτος έκδοσης, κατηγορία υλικού, εκδότης κ.λπ.

Ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων

Παρέχονται επιτόπου οι δυνατότητες αναζήτησης στις παρακάτω ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων σε CD ROM ή μέσω Διαδικτύου:

* ΝΟΜΟΣ

(Τράπεζα Πληροφοριών ΤΕΕ)

* Δομική Ενημέρωση

(CD ROM και Διαδίκτυο)

* Φύλλα Εφημερίδας της Κυβέρνησης (CD ROM και Διαδίκτυο)

Βιβλιογραφικές:

* Compendex (CD ROM)

* Architectural Periodicals Index

(CD ROM)

* SIGLE – Grey Literature (CD ROM)

* Environmental Databases – Computer Scientific Abstracts

(Διαδίκτυο):

* Agricultural and Environmental Biotechnology Abstracts

* ASFA 3: Aquatic Pollution and Environmental Quality

* Bacteriology Abstracts (Microbiology B)

* Ecology Abstracts

* EIS: Digests of Environmental Impact Statements

* Environmental Engineering Abstracts

* Health and Safety Science Abstracts

* Industrial and Applied Microbiology Abstracts (Microbiology A)

* Pollution Abstracts

* Risk Abstracts

* Toxicology Abstracts

* Water Resources Abstracts

* Link To Environmental Routenet

* Link To Water Resources Routenet

Η πρόσβαση στις παραπάνω βάσεις δεδομένων μπορεί να γίνει μόνο επί τόπου είτε από τους επισκέπτες της Μονάδας ή από το προσωπικό για λογαριασμό απομακρυσμένων χρηστών.

Νομοθεσία

Η Βιβλιοθήκη παρέχει τη δυνατότητα στους μηχανικούς, να βρουν συγκεντρωμένα στοιχεία που αφορούν τη νομοθεσία. Στην ενότητα «Ελληνική Τεχνική Νομοθεσία» περιλαμβάνονται, σε έντυπη μορφή:

Η Δομική Ενημέρωση

Ο Κώδικας Πολεοδομικής Νομοθεσίας

Το Δελτίο Δομικής Νομοθεσίας 1970

Η νομολογία Δημοσίων Έργων.

Εκτός από την έντυπη μορφή, ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να βρει στο Διαδίκτυο την “δομική Ενημέρωση” και την νέα εξειδικευμένη Βάση Νομικών Πληροφοριών ΤΕΕ-ΝΟΜΟΣ, που έχει αρχίσει να λειτουργεί από την 1η Δεκεμβρίου 2002.

Στην ενότητα “Ευρωπαϊκή Νομοθεσία”

Για την περίοδο από το 1980 έως το 2002, βρίσκονται στο αρχείο Περιοδικών, στη οδό Σόλωνος, τα τεύχη C, L, S της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η αναζήτηση μετά το 2002, γίνεται σε ηλεκτρονική μορφή.

Στη βιβλιοθήκη υπάρχουν ακόμα τα Φύλλα Εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΦΕΚ) τεύχη Α,Β,Γ, και Δ που αφορούν την περίοδο έως το 2000. Μετά το 2000, η αναζήτηση γίνεται σε ηλεκτρονική μορφή.

Υπάρχουν ακόμα το Αρχείο Ελληνικών και Διεθνών Προτύπων (ΕΛΟΤ, ISO, BS, DIN, ASTM), όπως και οι “Τεχνικές Οδηγίες ΤΕΕ, και οι Ευρωκώδικες.

Μία από τις σημαντικότερες υπηρεσίες που παρέχει η Βιβλιοθήκη είναι η αναζήτηση Νομοθεσίας. Ο χρήστης μπορεί να ζητήσει:

Συγκεκριμένη διάταξη, εφόσον γνωρίζει, τον αριθμό του φύλλου της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, στο οποίο δημοσιεύτηκε (π.χ. ΦΕΚ 679Β/1989) ή τον αριθμό της (π.χ.

N2238/94, αν πρόκειται για νόμο, Υπ. Αποφ. 10256/1926/26-3-97, αν είναι υπουργική απόφαση, ΠΔ305/96, αν είναι προεδρικό διάταγμα, ή ΕΓΚ-28/96, αν πρόκειται για εγκύκλιο.) Την περιγραφή της, (π.χ. ΓΟΚ, Κτιριοδομικός κανονισμός, ΕΚΩΣ 2000)
Την ισχύουσα νομοθεσία, για ευρύ θεματικό πεδίο όπως π.χ. πολεοδομική νομοθεσία, υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, κλπ.
Για συγκεκριμένο θέμα, π.χ. μετατάξεις δημοσίων υπαλλήλων.
Τη νομοθεσία που ίσχυε σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο, (π.χ. αντισεισμικός κανονισμός κατά την ανέγερση κτιρίου, το 1978) αλλά και συγκεκριμένη διάταξη, με το ερώτημα αν ισχύει στο σύνολό ή εν μέρει, π.χ. ΓΟΚ 1955.
Ευρωπαϊκή νομοθεσία, όπως για παράδειγμα, η κοινοτική οδηγία 89/48, ή διατάξεις εναρμόνισης- προσαρμογής- συμμόρφωσης της ελληνικής στην κοινοτική νομοθεσία
Τέλος συχνά εκδηλώνεται ενδιαφέρον για αναζήτηση νομολογίας συναφών με τεχνικά θεμάτων.